

koko tarina on jo lopussa. Silti on helppoa kuvitella, että viimeisen sivun jälkeen sekä Angie että Lampiset jatkavat pää-

määrätöntä toilailuaan entiseen tapaan. Heidän elämänsä eroaa legendaaristen rappiohahmojen elämästä vain sen verran, että he

ehkä sinnittelevät hengissä vähän pitempään eivätkä luo mitään muuta kuin lapsia.

Itämeren viinaralli 1919–1939

OIVA TURPEINEN

”Viinaa virtaa kaikkialla”, todettiin vuonna 1927 Savolaisen osakunnan Kronika-lehdessä ja jatkettiin: ”Sitä tuopi veljeskansa, jalostain näin perunansa, Hinkke, pinkke paale vou.”

Osakunnan lehden näkemys oli osittain oikea siinä suhteessa, että viinavirta Suomeen vain kasvoi, vaikka valtiovalta pyrki kaikin keinoin painamaan alas salakuljetusta. Mutta toisaalta kyse ei ollut yksinomaan Viron perunain jalostamisesta viinahaluiselle veljeskansalle. Vuonna 1927 oli nimittäin laajalti huomattu muuallakin kuin Virossa, että suomalaisten suihin saatiin upotettua entistä enemmän laiton alkoholia ja samalla käärittiin aiempaa paksumpia setelinippuja salakuljettajien ja viinan valmistajien taskuihin.

Mistä johtui moinen ahneus alkoholille Suomessa? Yhtenä syynä olivat pitkät perinteet. Talolliset olivat 1800-luvulla aina 1860-luvun puoliväliin asti saaneet valmistaa viinaa. Sittemmin teollistumisen myötä

samaisen nautinnon käyttö kasvoi kaupungeissa. Sotavuosina 1914–1918 viinaongelma kärjistyi rajusti, kun Suomeen sijoitetut Venäjän sotajoukot aiheuttivat monenlaisia mellakointia. Tämä oli osatekijänä vuoden 1919 puolivälissä kieltolakiin. Köyhtyneen ja kansalaissodassa kahtia jakautuneen Suomen oli noustava voimakkaaksi itsenäiseksi valtioksi viinattakin.

Raimo Pullat korostaakin, kuinka vuosina 1919–1923 pirtun salakuljetus Virossa Suomeen oli määrällisesti melko vähäistä. Sitä seuraavan kolmen vuoden aikana rahtaaminen saavutti ammattimaisen luonteen. Viinavirta kasvoi. Todellinen salapirturyöpytys alkoi 1927, ja sitä jatkui voimallisesti aina kieltolain lopettamiseen saakka 1932.

Professori Pullat on tuonut esiin tosiasian, kuinka pirturalli eli niin sanottu ”Itämeren Rutto” on aivan ylimitoitettusti kaadettu Viron niskaan. Suomeen tullee laittomasta pirtumää-

Raimo & Risto Pullat
Viinameri. Salapiiritusevedu
Läänemerel kahe sõja vahel.
Estopol Tallinn, 2010

rästä vuosina 1919–1932 vain noin kuudesosa oli eestiläistä tuotetta. Pääasiallinen kuljetus rahdattiin Saksasta ja sen lähiympäristöstä. Taustalla olivat mahtavat saksalaiset yritykset. Pullat tähdentää painokkaasti, miksi viina-asioissa Viroa on mustamaalattu enemmän kuin esimerkiksi Saksaa.

Jos tarkastelee Pullatin aiempaa vuoden 1993 tutkimusta ”Salapiiritusevede eestist Soome 1919–1939” (suomeksi ”Itämeren rutto. Pirtun salakuljetusta vuosina 1919–1939”), niin uusi teos on monessa suhteessa laajempi ja yksityiskohtaisempi. Raimon poika ja tämän kirjan toinen tekijä Risto Pullat on nimittäin hiljattain valmistuneensa väitöskirjassaan käyttänyt poliisilaitoksen arkistoja.